

Spiegelpad

Pieterpad als Pelgrimstocht

Colofon

ISBN: 978 94 6365 865 2

1e druk 2026

© 2026, Dionne Brussee

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Drukwerk: CSL digitaal B.V.

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Spiegelpad

Pieterpad als Pelgrimstocht

Dionne Brussee

Inhoud

Voorwoord	7
Vorbereiding	13
Vertrek naar Pieterburen	15
Wandeldag 1 - Loslaten en lopen van Pieterburen naar Winsum - 12 kilometer	18
Wandeldag 2 - Kerkklokken en engelen van Winsum naar Groningen - 19 kilometer	28
Wandeldag 3 - Maria en mijn moeder van Groningen naar Zuidlaren - 19 kilometer	35
Wandeldag 4 - Mijn zus en de paardjes van Zuidlaren naar Rolde - 21 kilometer	40
Wandeldag 5 - Droom en wandeltempo aanpassen aan de realiteit van Rolde naar Schoonloo - 18 kilometer	46
Wandeldag 6 - Pijn, onzekerheid, stoppen? van Schoonloo naar Sleen - 24 kilometer	56
Wandeldag 7 - Uit het dal en weer verder! van Sleen naar Coevorden - 24 kilometer	61
Wandeldag 8 - Rotwind, herenliefde en een leuk gesprek van Coevorden naar Hardenberg - 21 kilometer	68
Wandeldag 9 - Mooie ontmoeting, moedeloos, meeleven Rob van Hardenberg naar Ommen - 21 kilometer	74
Wandeldag 10 - Na regen komt zonneschijn van Ommen naar Hellendoorn - 21 kilometer	80
Wandeldag 11 - De juiste afslag, letterlijk en figuurlijk van Hellendoorn naar Holten - 18 kilometer	86
Wandeldag 12 - Koffie, muziek en de ontmoeting bij de dikke eik van Holten naar Lochem - 16 kilometer	94
Rustdag - Het hart van Valentijn Lochem - 6 kilometer	102

Wandeldag 13 - Een bijzondere droom van Lochem naar Vorden - 12 kilometer	106
Wandeldag 14 - Rust roest en een zwanenhals van Vorden naar Zelhem - 17 kilometer	112
Wandeldag 15 - Van eenvoud naar Carnaval van Zelhem naar Braamt - 18 kilometer	118
Wandeldag 16 - Verdwaald, Natuurmonumenten en het stenenvolk van Braamt naar Millingen aan de Rijn - 24 kilometer	127
Wandeldag 17 - De twee dames en kruising van heden en verleden van Millingen aan de Rijn naar Groesbeek - 20 kilometer	136
Wandeldag 18 - Familiebezoek van Groesbeek naar Gennep - 14 kilometer	148
Wandeldag 19 - Kerkliedjes en Parijs van Gennep naar Groeningen - 23 kilometer	153
Wandeldag 20 - Blokkades op de weg en in mijn hoofd van Groeningen naar Swolgen - 26 kilometer	161
Wandeldag 21 - Opnieuw familiebezoek en Carnaval van Swolgen naar Venlo - 22 kilometer	167
Wandeldag 22 - Een dag die in rook opgaat... van Venlo naar Swalmen - 24 kilometer	174
Wandeldag 23 - Prinses Dionne van Swalmen naar Montfort - 21 kilometer	181
Wandeldag 24 - Waar het hart vol van is.... van Montfort naar Sittard - 24 kilometer	192
Wandeldag 25 - Truuk noa 't Suuje van Sittard naar Valkenburg - 25 kilometer	201
Wandeldag 26 - Terug bij af en de weg omhoog van Valkenburg naar de Sint Pietersberg in Maastricht - 23 kilometer	213
Nawoord	220
Bijlage: Gedicht <i>Wat mij beweegt</i> naar Rainer Maria Rilke	225

Voorwoord

In de aanloop naar mijn vijftigste verjaardag voelde ik een sterke drang om even een pas op de plaats te maken en te kijken hoe mijn leven eruit zag en was geworden. Om terug, maar ook vooruit te blikken. Klopt het allemaal nog wat ik aan het doen ben en hoe ik leef? Zit ik nog op de hoofdroute? En wat is die hoofdroute dan en hoe loopt deze verder?

In het jaar dat ik vijftig werd, was ik precies tien jaar werkzaam bij het voormalige Onze Lieve Vrouwe Gasthuis (OLVG) in Amsterdam¹ als coördinator kapelactiviteiten bij de Dienst Geestelijke Verzorging.² Over de jaren heen was er echter het nodige veranderd: in het ziekenhuis, in het team waarin ik werk, in mijn werkzaamheden en ook ikzelf was veranderd. Ik twijfelde sterk of ik niet eens moest gaan zoeken naar een nieuwe baan en een nieuwe werkomgeving. Ook was ik bijna tien jaar getrouwd. Met mijn woelige achtergrond op relatiegebied en een laat huwelijk was dit voor mij een mijlpaal. Maar tegelijkertijd een moment om de balans op te maken en even stil te staan bij alles wat zich in die tien jaar huwelijk had afgespeeld en hoe mijn man Rob en ik samen verder wilden. Tenslotte woonde ik al bijna tien jaar in dezelfde woning. Met een woonduur van één tot vier jaar op eenzelfde plek en dus al de nodige keren te zijn verhuisd, ontstond er een zekere onrust en vroeg ik me af of het niet weer eens tijd werd om een nieuwe woonplek te gaan zoeken. Met ook het verlangen naar meer rust en natuur.

Naast deze drie ‘tienjarige’ redenen voor een reflectie op mijn leven had ik ook behoefte om stil te staan bij de dood van mijn moeder. Zij was twee jaar voordat ik mijn sabbatstijd in ging overleden. De beelden had ik vaak op mijn netvlies, maar het toelaten en verwerken van de bijbehorende gevoelens lukte niet goed en ook voelde ik er de rust niet voor.

Toen ik drie maanden vrij nam van mijn werk voor een sabbatsperiode wist

---

1 Het OLVG is in 2015 gefuseerd met het Lucas Andreasziekenhuis in Amsterdam West. Het heeft de naam OLVG in letters behouden en heeft nu twee locaties: locatie Oost en locatie West.

2 Ik werk daar sinds 2008 en organiseer concerten en muziekoptredens voor patiënten. Ook heb ik er een medewerkerskoor opgericht, het OLVG Koor, waarmee ik optredens geef in het ziekenhuis.

ik één ding zeker: daarin ga ik het Pieterpad lopen!³ En dan niet steeds een etappe, maar helemaal, in één keer. In m'n eentje. Om al wandelend – naast het genieten van de natuur en ons mooie land – los te komen van mijn dagelijkse leven. Maar ook om erop te reflecteren en na te denken hoe verder. Een eigen pelgrimstocht om tot verdieping en nieuwe inzichten te komen.

Veel mensen vroegen waarom ik niet de route naar Santiago de Compostella ging lopen, dé pelgrimsroute bij uitstek. Maar dat trok me niet. Om te beginnen wilde ik een hele route lopen, niet een deel van een route. En als ik het hele pelgrimspad naar Santiago zou lopen, zou ik maanden onderweg zijn. Ook wilde ik graag een zelfgekozen pad lopen om dit op mijn eigen manier in te kunnen vullen. En toen kwam ik al snel uit bij het Pieterpad. Omdat het wel wat voorstelt met 500 kilometers en omdat de route door Nederland loopt en ik dus zo weer thuis ben als er iets fout gaat. Dat gaf me een veilig gevoel, want zo'n held ben ik nou ook weer niet! Het pad was ook binnen een maand te lopen, de tijd die ik had uitgetrokken voor een bezinnende wandeltocht. Ik hield hierbij de etappes aan zoals beschreven in de twee Pieterpadboekjes,⁴ met af en toe een afwijking vanwege het overnachtingsadres.⁵

Als kind wandelde ik al graag. Ik ging vaak op onderzoek uit naar andere wijken, straten en pleinen in de buurt met een groepje kinderen of alleen. Een soort kleine ontdekkingsreis. Wat genoot ik als ik weer een nieuw pad ontdekt had of in een andere wijk terecht kwam. En nu kon ik een maand lang wandelen en nieuwe paden, wegen en plaatsen ontdekken door heel Nederland!

Hoewel het lopen van deze wandeltocht op zich al een uitdaging zou zijn, ging het me om meer dan alleen de fysieke prestatie. Zoals ook de oprichters van het Pieterpad voor ogen hadden toen ze deze tocht uitzetten: 'Wie niet alleen met de voeten wandelt, maar ook met hart en ziel, zal merken hoeveel er

---

3 Een wandeltocht van 500 kilometer van Pieterburen in Groningen tot de Sint - Pietersberg bij Maastricht, bedacht door de Tilburgse Toon Goorhuis-Tjalsma (1915-2004) en de Groningse Bertje Jens (1913-2009) en tussen 1978 en 1983 uitgewerkt. Het is het eerste en oudste langeafstandspad van Nederland. In 2023 bestond het Pieterpad 40 jaar.

4 W. van der Ende & K. Volkers, *Pieterpad* (Deel I Pieterburen - Vorden), Amsterdam: Nivon 2015 en W. van der Ende, K. Volkers & M. Goorhuis, *Pieterpad* (Deel II Vorden-Maastricht), Amsterdam: Nivon, 2016. Gekregen van mijn collega's voor mijn 50ste verjaardag.

5 Bij wandeldag 12 liep ik niet naar Laren maar naar Lochem. Bij wandeldag 19 ben ik na Vierlingsbeek doorgelopen naar Groeningen en bij wandeldag 25 liep ik na Strabeek door naar station Valkenburg, voor de overnachting in Bunde.

onderweg valt te zien en te beleven'.⁶ Dat was precies wat ik ook wilde: dingen zien en beleven, zowel letterlijk in wat ik onderweg zou ztegen komen, als ook figuurlijk in het ontdekken wat zich van binnen afspeelde in mijn hart en hoofd.

Het jaar voordat ik het Pieterpad ging wandelen, was ik begonnen met de geestelijke oefeningen van Ignatius van Loyola⁷ via het Platform voor ignatiaanse spiritualiteit. Het is een manier om stil te staan bij je leven en te ontdekken wat er in de diepere lagen speelt en leeft. Je leest elke dag een korte Bijbelse of religieuze tekst en kijkt wat deze bij je oproept vanuit je eigen leven, je eigen ervaringen, gedachten en gevoelens. De centrale vraag hierbij is: *Wat doet je echt leven en wat staat dit in de weg?* Maar ook: *Wat draagt je? Welke verlangens koester je?* Daarnaast komen vragen aan de orde als: *Welke keuzes maak je en op basis waarvan? Wat brengt je naar God, naar het licht, en wat juist daar vanaf?* Tijdens het lopen van het Pieterpad heb ik deze geestelijke oefeningen voortgezet. Ik begon elke dag met een meditatieve tekst, bestaande uit een tekst uit de Bijbel (Willibrordvertaling 1975) of een tekst ter overweging.⁸ Ik zat in de laatste fase van het traject (dat ongeveer negen maanden duurt) met als thema: 'Een nieuw leven begint'. Een toepasselijke start van mijn wandeltocht, waarin ik voor een maand een nieuw leven instapte, het leven van een wandelaar. Maar ik wilde ook gaan onderzoeken of ik ergens echt een nieuw leven wilde beginnen, met misschien een nieuwe baan, of een nieuwe woonplaats.

Naast de dagelijkse meditatieteksten had ik ter geestelijke ondersteuning ook een boek van Anselm Grün mee met de toepasselijke titel 'Langs bergen en dalen van het leven'.⁹ Wat ik las sloot vaak naadloos aan op waar ik op dat moment mee bezig was, of wat er die dag gebeurd was, en gaf daar betekenis aan. De teksten van de meditatie en uit het boek van Grün hielpen me om op moeilijke momenten verder te gaan en niet op te geven. Ook de mooie gesprekken die ik soms onverwachts had met mensen onderweg of met de mensen die me onderdak boden,¹⁰ waren bijzonder en gaven mijn wandeling

---

6 *Pieterpad deel I* (2015), pagina 8.

7 Een heilige uit Spanje uit de zestiende eeuw die op grond van zijn eigen geloofsleven een gebedstraject ontwikkelde om op zoek te gaan naar God. Hij was de oprichter van de Jezuïetenorde.

8 *Uit Hem achterna. De geestelijke oefeningen van Ignatius van Loyola in het dagelijks leven*, samengesteld door Ben Frie e.a. Amsterdam: uitgave in eigen beheer, 1993.

9 A. Grün, *Langs bergen en dalen van het leven*, Heeswijk Dinther: uitgeverij Berne, 2017. Gekregen van Rob om mee te nemen op mijn wandeltocht.

10 Vanwege privacy heb ik de namen van de mensen die in mijn boek voorkomen (voor zover ik die noem) veranderd. Behalve de naam van mijn man, Rob.

een extra dimensie. Ik heb nieuwe inzichten gekregen, maar er werden ook oude wonden geheeld door de ervaringen die ik opdeed op plekken waar ik gewoond, gewerkt en gestudeerd heb en zoveel heb meegemaakt.

Het lopen van het Pieterpad werd daardoor inderdaad mijn eigen, kleine ‘pelgrimstocht’. Een spiegel, waarin ik mezelf en mijn leven terugzag en antwoorden kreeg op de vragen waarmee ik mijn wandeling begon. Ik hervond de kracht om te kiezen voor de verlangens die in me leven en die ik zichtbaar wil maken in de wereld om me heen. Voor mij was hierin mijn geloof,¹¹ een leidende factor, dat heel concreet werd door de meditatieteksten van de geestelijke oefeningen die ik dagelijks las. Daarom begin ik ook elke wandeldag met de tekst die ik die dag las en een korte overweging hierop.

De hoofdstukken van dit boek zijn ingedeeld in wandeldagen (en één rustdag). Elke wandeldag begint met een titel die betrekking heeft op hoe de dag verliep of wat hierin belangrijk was. Daarnaast geef ik de etappe weer en het aantal kilometers dat ik die dag liep. Tenslotte de aanduiding van het weer en de temperatuur (voor een wandelaar van essentieel belang!).

Omdat ik zelf zo enthousiast ben over deze wandeltocht en ook omdat ik zoveel enthousiaste en belangstellende reacties kreeg, waarbij ik merkte dat het veel mensen raakt en inspireert om op deze manier te gaan wandelen of om ook eens het Pieterpad te gaan lopen, besloot ik mijn wandelervaringen op te schrijven en naar buiten te brengen. Het is zo leuk om het land waarin je zelf woont en leeft beter te leren kennen in al zijn verscheidenheid en diversiteit aan natuur, cultuur en mensen die er wonen, die qua karakter in Groningen echt heel anders zijn dan in Limburg, zo heb ik zelf ervaren. Daarnaast is het een hele fijne manier om door de uiterlijke beweging van het wandelen in het veranderende landschap de beweging die zich van binnen afspeelt te gaan voelen.

Hoewel ik al vrij snel begon met het schrijven van dit boek naar aanleiding van mijn uitgebreide reisverslag heeft het heel wat langer geduurd voordat het boek ook daadwerkelijk op tafel lag. Terwijl ik mijn eigen verhaal keer op keer herlas, merkte ik dat ik sommige ervaringen eerst zelf nog een plek moest geven. En soms ook twijfelde of ik dit wel moest doen: mijn verhaal naar buiten brengen. Maar na elk van deze twijfels en moeilijke keuzemomenten die soms gepaard gingen met flinke dieptepunten, kwam toch weer het verlangen boven om het wel te doen, om mijn verhaal wel de wereld in te

---

11 Ik ben katholiek van huis uit, al zou ik mezelf nu meer christelijk noemen.

zenden. Het is geen bijzonder verhaal, geen schokkend verhaal met ontboezemingen, en ook ben ik maar een gewone vrouw in een gewoon leven. Maar misschien wil ik juist daarom wel dit verhaal vertellen. Omdat iedereen zich erin kan herkennen. Omdat het voor iedereen haalbaar is om door middel van wandelen te reflecteren op het eigen leven. En dat het Pieterpad hiervoor een hele fijne en goede wandeling is. Zoals het ook voor mij een persoonlijke zoektocht is geworden met een hele mooie uitkomst!

Ik hoop dat het lezen van mijn verhaal je inspireert om eens een eigen pelgrimswandeling te gaan maken en op pad te gaan met je eigen vragen. Om er al lopend achter te komen welke kant je op moet in je leven, als je op een kruispunt staat of vastgelopen bent en niet meer weet hoe verder. Of om te ontdekken dat je eigenlijk al op de hoofdroute in je leven zit en precies doet wat je altijd al wilde! Je hoeft daar echt niet meteen de Camino naar Santiago voor te lopen (al mag dat natuurlijk wel); ook in eigen land kun je met je eigen manier van wandelen er je eigen pelgrimstocht van maken.

Ik wens je veel plezier met het lezen van deze wandeltocht op papier. En wie weet met het maken van je eigen wandeltocht en een ontmoeting met jezelf!

Vorbereiding

Een halfjaar voordat ik het Pieterpad zou gaan lopen, begon ik met trainen en maakte diverse grote wandelingen. Nu wandel ik sowieso al veel, maar elke dag meer dan 20 kilometer wandelen met een aardig zware bepakking is wel wat anders natuurlijk. Dus ik plande verschillende wandelingen en liep dan zo'n 15 tot 20 kilometer met rugzak op, soms twee dagen achter elkaar.

In de twee kloosters waar ik de eerste maand van mijn sabbatstijd verbleef,¹² wandelde ik ook veel. Dat verliep niet helemaal vlekkeloos. In Oosterhout liep ik voortdurend in de regen en verdwaalde ook nog een paar keer. In Westmalle, het klooster waar ik de tweede retraite had, viel er in de week dat ik er was een enorme hoeveelheid sneeuw, wat het wandelen lastig en soms zelfs onmogelijk maakte. Al was het wel prachtig om in die witte winterwereld door de omliggende bossen te lopen.

In de laatste week van januari wilde ik nog een paar keer lopen met bepakking, maar ik werd ziek, dus dat lukte niet meer. Gelukkig was ik op tijd beter, al hield ik er wel een verkoudheid aan over. Ook begon net voor de wandeling mijn 'maandelijkse misère' weer, dus ik startte niet bepaald fit aan mijn tocht.

De belangrijkste spullen voor de wandeling had ik al: een goede rugzak en wandelschoenen; al weet ik nu dat het niet de beste schoenen waren, maar ze voldeden. Ook de rugzak van een ooit eerder gemaakte trektocht door Vietnam voldeed, maar was wel zwaar. Zonder inhoud woog hij al 1,5 kilo. Hij zat wel heel comfortabel, maar het gewicht brak me in de eerste dagen flink op.

Goede sokken had ik nog niet, dus die heb ik gekocht: sokken met 80% wol, omdat die het vocht goed opnemen en zelf niet vochtig worden, zo vertelde de verkoopster. Dat heb ik met eigen 'voeten' ervaren en het is volgens mij vooral dankzij die sokken dat ik geen blaren heb gekregen tijdens de wandeling.

Met deze basisuitrusting ga ik begin februari op pad, aangevuld met de nodige hulpmiddelen, zoals pleisters, in allerlei soorten en maten, rekverband voor enkel en knie, een minieme kledinguitrusting en een klein tasje toiletartikelen. Daarnaast zitten er drie boeken in mijn tas: de twee delen van het

---

12 In de Onze Lieve Vrouwe Abdij van de benedictinessen in Oosterhout en de Abdij der Trappisten in Westmalle.

Pieterpadboek en het boek van Anselm Grün. Ten slotte neem ik – op advies van iemand – een paraplu mee. Dat bleek achteraf geen goede tip. Op een paar momenten na dat ik 'm inderdaad gebruikt heb, was hij vooral erg zwaar. Een andere tip pakte juist heel goed uit: een thermosflesje. Wat heb ik daar een plezier van gehad! Vooral de eerste week, waarin het zo koud was en er ook geen horeca (open) bleek te zijn, genoot ik van de zelfgemaakte warme koffie of thee, met het water dat ik elke ochtend op de betreffende locatie kookte.

De adressen had ik van tevoren vastgelegd. Het merendeel heb ik gevonden via Stichting Vrienden op de Fiets,¹³ met daarnaast overnachtingen bij familie, vrienden, vrienden van vrienden en collega's.

En dan nadert de dag van vertrek. Ik kijk nog één keer al mijn spullen na en ga op tijd naar bed. Ik vind het spannend en hoop maar dat het allemaal goed gaat (af)lopen!

---

13 Een netwerk van particuliere overnachtingsadressen voor fietsers en wandelaars op doortocht. Er zijn zo'n vijfduizend gastadressen door het hele land en in de grensstreken van België en Duitsland, waar je voor een 'vriendenprijs' (letterlijk) kunt logeren met een goed ontbijt erbij.

Vertrek naar Pieterburen

Op de dag van mijn vertrek word ik zwetend wakker. Ik droomde dat ik niet op tijd thuis was met wandelen en alweer moest werken. Gelukkig is het maar een droom en zit er na mijn wandeling nog een maand Frankrijk achteraan, maar ik maak me toch een beetje zorgen. Stel dat ik het inderdaad niet haal? Dat mijn planning toch niet goed blijkt te zijn? Ik heb maar één rustdag ingepland, is dat niet te weinig? Ik laat het los, want ik weet toch niet hoe het gaat lopen (letterlijk en figuurlijk!) en het is nu te laat om het nog te veranderen.

Vroeg in de middag vertrekken Rob en ik richting Pieterburen. Het idee is om daar nog wat tijd samen door te brengen, voordat hij weer terugrijdt naar Amsterdam. Dat lukt niet echt, want we vertrekken toch weer later dan de bedoeling (door mij), dus het uitje in Pieterburen blijft beperkt tot een kopje koffie, een kleine wandeling (als opwarmertje) en het samen eten in hotel-restaurant Waddenweelde. Daar is ook het officiële vertrekpunt van het Pieterpad. Het etentje is heel gezellig, al voel ik me ook een beetje weemoedig, wetende dat we elkaar de komende twee weken niet gaan zien. Op de rustdag die ik heb ingepland, komt hij me opzoeken.

We gaan na het eten op zoek naar het adres waar ik die nacht zal verblijven: het eerste gastadres van Stichting Vrienden op de Fiets. Na bij het verkeerde adres aangebeld te hebben (zelfs in zo'n klein plaatsje als Pieterburen kun je verdwalen!), komen we uiteindelijk bij de plek waar ik heb gereserveerd voor de nacht. Het is een groot wit huis dat er aan de buitenkant statig uitziet. Eenmaal binnen waan je je in een soort theater. Overal hangt kleurrijke kleding: lange jurken, pakken, maskers, stola's en boa's in de meest felle kleuren. Ook de kamer die me wordt toegewezen, is een bont geheel van vooral veel roze, pluche en knuffelbeesten. Ik moet even wennen aan deze kleuruitbarsting en zomerse sfeer zo midden in de winter, in dit kleine, verlaten stadje. Het contrast kan niet groter zijn. Maar ik ben allang blij dat ik er ben en me kan gaan voorbereiden op mijn tocht.

Rob komt nog even mee de kamer in en geeft me een prachtige kaart. Ik bewaar het lezen van de kaart voor als hij straks weg is. Dat moment van afscheid komt al snel, te snel, maar hij wil niet te laat teruggaan. Het is ruim tweeënhalf uur rijden, en het is donker en glad op de binnenweggetjes, waar hij de eerste kilometers overheen moet. Ik zwaai hem uit en voor het eerst in

tijden word ik overvallen door een gevoel van eenzaamheid. Hier zit ik dan, ver weg van het leven dat ik leid, van de mensen die me dierbaar zijn en nu ook steeds verder verwijderd van degene die me het meest dierbaar is: Rob.

Als ik hem nazwaai totdat hij echt weg is, probeer ik met lichtjes en kaarsjes de kamer een beetje gezellig en ook wat warmer te maken, want ondanks het feit dat de verwarming aanstaat, is het koud binnen. Ik doe ook mijn trui maar aan. En zo zit ik met een dikke wintertrui tussen de roze stola's en spreien en voel me ongemakkelijk en alleen, en heb het nog steeds koud. Maar als ik de tekst van de kaart lees die Rob me gegeven heeft, ontdooi ik en word warm van binnen '... dat je met liefde mag lopen en hopelijk onderweg veel hartelijkheid ontmoet. Dat je hart je verder mag dragen als het moeilijk is, en mijn hart, dat wat verder weg voor jou klopt.' Wat lief. En wat mis ik hem. Nu al ...

In het nabijgelegen keukentje zet ik een pot thee om het wat warmer te krijgen. Dat werkt, maar na nog twee potten heb ik wel genoeg thee gedronken en moet ik weer iets anders verzinnen. Ik besluit om te gaan douchen. Dat helpt ook, voor even, want na een halfuur ben ik alweer afgekoeld.¹⁴

Om wat afleiding te zoeken, maak ik een start met het schrijven in mijn reisdagboek. Dat is fijn om te doen en eindelijk ontspan ik een beetje. Na nog wat tv gekeken te hebben, besluit ik om maar gewoon naar bed te gaan, in de hoop dat ik het daar wat warmer krijg. Ik zoek alle dekens die ik kan vinden bij elkaar en pak me helemaal in. Dat werkt, ik krijg het zelfs te warm. Toch slaap ik niet echt goed die nacht. Niet eens vanwege de kou of de warmte, maar vooral vanwege de spanning voor de grote tocht die nu echt gaat beginnen!

---

14 Gek genoeg kwam het niet in me op om te vragen of de verwarming wat hoger kon.

Vertrek uit Amsterdam

Aankomst in Pieterburen

Wandeldag 1 - Loslaten en lopen

van Pieterburen naar Winsum - 12 kilometer
zaterdag 2 februari

- 1 °C tot 2,3 °C

Meditatie: Een nieuwe woning

Als de tent die onze aardse woning is, wordt neergehaald, heeft God voor ons een gebouw gereed in de hemel, een onvergankelijk (...) huis.¹⁵

Niet bepaald uitgerust word ik wakker. Het was toch nog flink koud, ondanks alle dekens, en ik werd om de haverklap wakker. Ook ben ik lichamelijk nog niet fit. Door het restant van de verkoudheid en door mijn maandelijks misère die net is begonnen. Maar ik ben vol goede moed en heb zin om te vertrekken en te beginnen aan mijn tocht.

Ik start de dag met een meditatietekst vanuit de retraite die ik aan het volgen ben. Met een dekentje om me heen, uitkijkend op een mooie boom, lees ik een toepasselijke tekst voor deze dag, die ook helemaal aansluit op de start van mijn wandeling: het neerhalen van de ‘aardse woning’ om een ‘nieuwe woning’ toe te laten: het ‘onvergankelijke huis van God’. Nu ik mijn aardse huis letterlijk heb losgelaten en afhankelijk ben van waar ik elke avond terecht zal komen, komt die tekst wel binnen.

De meditatie houd ik met een kaarsje en een icoontje van Franciscus en Clara van Assisi erbij: twee heiligen die me dierbaar zijn geworden sinds ik in september in Assisi ben geweest en hun leven van zo dichtbij heb leren kennen.¹⁶ Het is een handig, klein en licht icoontje en ook toepasselijk, want Franciscus was zelf iemand die leefde zonder een vaste woonplaats, midden in de natuur. Hij wordt vaak afgebeeld met vogels, omdat hij preekte voor de dieren, en de vogels bleven luisteren naar hem, zo wordt beweerd. Mooi is het

---

¹⁵ Naar 2 Korintiërs 5:1-10.

¹⁶ Franciscus en Clara leefden rond het jaar 1200. Beiden uit Assisi en van een rijke familie, gingen ze een leven leiden in eenvoud en armoede. Rondom hun levenswijze ontstonden de kloosterordes van respectievelijk de franciscanen en de clarissen, die beide nog steeds bestaan, ook in Nederland.

om dan uit te kijken op een boom, waar ondanks de kou verschillende vogels in zitten. Ik kijk naar de vogels, de boom, de natuur. Deze natuur wordt de komende tijd mijn nieuwe woning. En ik kijk ernaar uit om daar dagenlang in te mogen en kunnen wandelen en wonen!

Gesterkt door de mooie meditatie loop ik rond halfnegen naar de ontbijtkamer. De ruimte is aangekleed met allerlei snuisterijen en kleding in allerlei kleuren, net als de gang en mijn kamer, maar hier ervaar ik dat wel als gezellig. Het geeft de verder kille ruimte wat sfeer. Het ontbijt is overdadig en ziet er verrukkelijk uit. Het lijkt wel luilekkerland! Een goede start van deze eerste wandeldag. Er staat ook een klein kacheltje naast me, dat net voldoende warmte geeft om het behaaglijk te hebben. Al had ik voor de zekerheid alvast mijn dikste wintertrui weer aangetrokken.

Een sympathieke gastheer komt even later binnen om te vragen of ik koffie of thee wil en hij schuift meteen even aan. Hij vertelt dat zijn vrouw theatershows geeft en zingt en ze samen het hele land doorrijden. Dat verklaart al die kleurrijke kostuums in huis. We praten ook nog uitgebreid over campers. Dat iedereen tegenwoordig een camper heeft en dat er soms een ware opstopping van campers is op weg naar Spanje. Er zijn zelfs speciale camperstapplaatsen, waar je dan vervolgens hutjemutje naast elkaar staat. Mijn verlangen om ooit zelf nog eens een camper te kopen, wordt door dit verhaal danig getemperd. Dat is niet bepaald waar ik aan denk bij het vrije leven en reizen met een camper. Maar het is ook niet van belang nu. Ik ga lopen en heb helemaal geen camper nodig.

Na het ontbijt maak ik in de keuken heet water voor mijn thermosflesje en neem een zakje thee mee. Ik kleed me goed aan, hijs de rugzak op mijn rug en zak meteen een centimeter de grond in, zo lijkt het. Wat voelt mijn rugzak zwaar! De gastheer wenst me sterkte en veel geluk, wat ik goed kan gebruiken, en na hem gegroet en bedankt te hebben, loop ik de deur uit.

Buiten adem ik de frisse ochtendlucht in en geniet van het vooruitzicht dat ik een hele dag en zelfs een hele maand alleen maar ga wandelen. Goedgemutst (letterlijk, met een dikke wintermuts op) en vol energie ga ik op pad. Om vervolgens van alle opwinding meteen de verkeerde kant op te lopen. Gelukkig zie ik al snel het restaurant waar Rob en ik gisteravond gegeten hebben en herinner me dat je aan de andere kant moet beginnen. Als ik daar aankom, wil ik nog even een foto maken van mezelf bij het bord van de officiële start van het Pieterpad. Een jongen die dit ziet roept: 'Zal ik een foto van u maken?!' Nou, graag. Ik ga naast het bordje staan en wijs op het aantal kilometers dat

ik moet gaan lopen: 497. Dat aantal klopt niet meer helemaal, want de route is iets langer geworden door een aantal wijzigingen. Ook zal ik uiteindelijk door een paar foute afslagen en omwegen de nodige kilometers erbij lopen en kom ruim boven de 500 kilometer. Hoe dan ook heb ik een flinke tocht voor de boeg.

Dan ga ik echt op pad. Het weer is goed: er staat weinig wind en het regent niet. Het is wel koud en de zon is er ook niet, maar ik ben allang blij dat ik nu eindelijk kan beginnen met mijn tocht. Nadat ik de goede weg ben ingeslagen, loop ik langs een kerkje met een kerkhof, dat ook vermeld wordt in het Pieterpadboekje dat ik bij me heb. Ik lees er iets over en ook meteen over Pieterburen, dat is ontstaan in de veertiende eeuw. In de achttiende eeuw is het helemaal overstroomd geweest en van de kaart weggeveegd. Daarna is er een nieuwe zeedijk aangelegd en zijn er delen ingepolderd en nu lijkt het hier wel veilig te zijn voor het vele water.

Er is hier in de jaren zeventig ook een alternatieve gemeenschap neergestreken. Meteen moet ik denken aan de mensen waar ik net vandaan kom, met hun alternatieve levensstijl. Dat zijn vast 'overblijvers' van toen. Zelf ken ik, als dierenliefhebber, Pieterburen vooral van de zeehondencreche, die hier werd opgericht in 1971 waar jonge, verweesde zeehonden worden opgevangen.¹⁷

Als ik langs de kerk loop en mijn eerste passen zet buiten de bebouwde kom zie ik om me heen niets anders dan weilanden en uitgestrekte velden. Er loopt maar één pad: het Pieterpad. Mijn reis is begonnen! Er breekt iets in me en met de tranen die naar buiten komen, ontstaat er ruimte vanbinnen. Dit is wat ik wilde en zocht en wat ik zo nodig had: vrij zijn! Vrij van een leven dat ingevuld is met werk, activiteiten, verplichtingen op allerlei gebied en alle zorgen die daarbij horen. Maar ook vrij zijn in de natuur, buiten zijn. De ruimte, rust en stilte ervaren en daarin mezelf weer opnieuw leren kennen en tegenkomen. Ik heb geen idee hoe het zal gaan, maar ik ben begonnen en sta open voor alles wat er op mijn pad komt (letterlijk en figuurlijk). Mijn eigen pelgrimstocht. Ik voel me de koning(in) te rijk dat heel Nederland voor me ligt om te belopen! Met een weg van 500 kilometer om te volgen en met het op zoek gaan naar mijn eigen innerlijke weg. Ik voel ook een diep vertrouwen dat ik niet alleen loop. Dat er Iemand met mij meeloopt die bij me is, in mij en om mij heen, en met me zal meentrekken op deze tocht.

Het voelt heel bijzonder, deze eerste kilometers van het grote, lange

---

17 De creche heet nu Zeehondenopvang, waar vooral zieke en verzwakte zeehonden van alle leeftijden opgevangen worden, die, na te zijn verzorgd en behandeld, weer worden vrijgelaten.